

Provinskøbstæderne have dobbelt saa stort et Tilskud som Hovedstaden, men efter Regeringens Forslag, hvor man lægger Folketallet til Grund, faa Købstæderne 19 pCt., medens Kjøbenhavn faar saadan noget som 16 pCt. Det vil sige, Kjøbenhavns Kommune med sin lille Skatteprocent faar omtrent lige saa stort et Beløb som Købstæderne tilsammen, uagtet de have dobbelt saa høj en Skatteprocent. Men naar Forholdet stiller sig saaledes, forekommer det mig, at Repræsentanterne for Købstæderne bestemt maa tage Afstand fra en saadan Fordelingsmaade.

Endnu langt urimeligere stiller Forholdet sig, naar Talen er om en Sammenligning mellem Hovedstaden og Landet. Jeg skal med et Par Tal paavise dette, og jeg skal gaa ud fra den Værdi, den høje Regering har sat paa en Td. Hartkorn, nemlig 7,000 Kr., skønt jeg ved, den er for høj, naar der er Tale om blot almindelige Bøndergaarde. Jeg vil dernæst forudsætte en Renteindtægt af 4 pCt., altsaa en Indtægt i det hele af 280 Kr. Nu hviler der paa en Td. Hartkorn for det første Gammelskat: 13 Kr. 67 Øre, Land- og Ligningsskat: 3 Kr. 75 Øre, Amtsskat: 15 Kr., Sognekommuneskat: 20 Kr., Tiende: 22 Kr., forskellige Naturalydelse: 3 Kr., og saa den personlige Skat, som jeg vil ansætte til 5 Kr. 50 Øre. Det vil med et rundt Tal sige, at der paa en Td. Hartkorn hviler en samlet Skattebyrde af 83 Kr. til en Renteindtægt af 280 Kr. Tager man nu den samme Sum og anbringer i et kjøbenhavnsk Foretagende til den samme Rente, saa bliver Skatten der mellem 6 og 7 pCt., eller med andre Ord, der vil paa en saadan Renteindtægt inde i Hovedstaden kun hvile en Skat af 17 Kr., naar man anbringer sine Penge i et Foretagende her, og 83 Kr., naar man anbringer sine Penge i dansk Jord. Det er Forskellen. Skulde man nu fordele Statstilskuddet retfærdigt mellem disse to Parter, skulde Landbruget have 83 pCt. og Kjøbenhavn 17 Ct., men naar man lægger Folketallet til Grund, faar Kjøbenhavn 25 pCt. og Landbruget maa nøjes med 75, og yderligere, vil man se paa Sagen, naar Købstæderne komme med, saa kommer Landbruget til at afgive den Part, Købstæderne faa, idet Kjøbenhavn vil beholde sine 16 pCt., som de vilde kunne faa efter en ligelig Fordeling efter Udgifter. Det er selvfølgelig en Fordelingsmaade, Landbruget paa ingen Maade kan være tjent med at gaa ind paa, og som jeg ogsaa er sikker paa, at Landbruget i dets Helhed vil vide at modsætte sig.

Der er en anden Væsensforskel mellem Regeringens Forslag og Folketingskommissionens. Det er dette, at Kommissionens Forslag vil bruge de direkte Skatter, nemlig Gammelskatten, til Lettelse af de kommunale Byrder, hvorimod Regeringens vil bruge en Del af Toldindtægterne dertil. Der er blevet sagt fra anden Side, at dette er uretfærdigt, og jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa; men det er ikke alene uretfærdigt at bruge Toldskatterne til Lettelse af de kommunale Skatter, men det er tillige et Standpunkt, som er fuldstændig uigennemførligt, idet efter min Overbevisning ikke en eneste Folketingsmand og maaske knap en Landstingsmand kan blive valgt paa et saadant Valgprogram. Hvis den højtærede Regering havde sat sig til Formaal at udrydde Højre af Rigsdagen, saa siger jeg: lad os saa køre frem med Toldskatterne til Afløsning af de kommunale Skatter, men ellers kan man paa ingen Maade vente at faa noget ud af det. Som Grund til, at Regeringen ikke vil bruge Gammelskatten til dette Øjemed angives det i Bemærkningerne til Regeringsforslaget, at Gammelskatten ikke er nogen egentlig Hartkornsskat, men en Prioritet, som er gaaet op i Ejendomsværdien gennem flere Slægtled. Altsaa, Gammelskatten er gaaet op i Værdien gennem flere Slægtled og er altsaa uforanderlig! Jeg forstaar slet ikke den Tale; thi det er jo netop bevisligt, at Gammelskatten i Tidernes Løb er undergaaet saa mange Forandringer, at der slet ikke kan være Tale om, at den er uforanderlig. Vi have jo ikke kendt hverken Landskat eller Gammelskat før 1818. Indtil den Tid havde vi her til Lands et fuldstændigt System af Smaaskatter, som man opkrævede og paalignede i bestemte Øjemed, og som altsaa ogsaa maatte siges at være langt retfærdigere end de nuværende Skatter, fordi de ramte forskelligt og til forskellige Tider forskellige Personer. Af saadanne Skatter skal jeg nævne nogle Stykker. Man havde en Skat, som hed Okse- og Flæskeskatten, Rytterholdspenge og Matrikelskatten. Desuden havde vi Lægdspenge, Soldaterpenge, Indkvarteringsskat og Afgift af Jordens Nytte og Brug. Det var de Skatter, man havde indtil 1818, d. v. s. i 1746 foretog man den første Sammenslutning af vore Hartkornsskatter, idet man slog de tre førstnævnte Skatter sammen til en samlet Skat og kaldte den Kvartalsskatten, fordi den opkrævedes kvartalsvis. Det var den første Forandring ved de gamle Skatter. Men 1818 ved Forordningen af 15de April skete